

СИМВОЛІЗАЦІЯ ПРЕДМЕТНИХ НАЗВ У МОВОТВОРЧОСТІ ФЕДОРА ПОТУШНЯКА (на матеріалі поетичних збірок «Пори року», «Поезії», «Далекі вогні», «Хвилини вічності»)

Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія.

Випуск 1 (53)

УДК 81'373.612.2(Потушняк)

DOI: [https://doi.org/10.24144/2663-6840.2025.1.\(53\).120-125](https://doi.org/10.24144/2663-6840.2025.1.(53).120-125)

Сньозик Г. Символізація предметних назв у мовотворчості Федора Потушняка (на матеріалі поетичних збірок «Пори року», «Поезії», «Далекі вогні», «Хвилини вічності»); кількість бібліографічних джерел – 17; мова українська.

Анотація. У статті розглядається проблема словесних символів у мові художньої літератури на прикладі творчості Федора Потушняка. Здійснено аналіз лінгвістичних досліджень, присвячених символізації. У роботі виокремлено основні методи аналізу словесних символів у художньому тексті та визначено їх семантичні особливості й функції. Особливу увагу приділено дослідженню символічного навантаження поетичних творів Федора Потушняка, що дозволяє простежити специфіку використання мовних образів у літературному дискурсі. У результаті проведеного аналізу визначено характерні риси словесної символіки, її роль у структурі художнього тексту та вплив на формування стилістичних особливостей мовотворчості письменника. Здійснено також аналіз символізації предметних назв, зокрема семантичного та символічного їх навантаження у творчості Федора Потушняка. У дослідженні розглядаються як лексичні одиниці, що позначають природні явища, так і абстрактні поняття, які набувають розширеного смислового значення в його художньому мовленні. Особлива увага приділена їхній метафоричній функції, що сприяє формуванню глибокого емоційного та філософського підтексту художніх творів автора. Аналіз предметних назв мовотворчості Федора Потушняка дозволяє стверджувати, що вони виконують не лише номінативну роль, а й слугують потужним засобом авторського самовираження. Вони можуть позначати як конкретні об'єкти, так і абстрактні поняття, емоції та філософські ідеї. У статті виокремлено основні лексико-тематичні групи предметних назв, їхнє місце в образній системі письменника та семантичні механізми, які сприяють розширенню значення слів у художньому просторі. Результати дослідження дозволяють розглядати символізацію предметних назв як один із визначальних аспектів мовотворчості Федора Потушняка, що формує його унікальний мовний і літературний стиль. Доведено, що символізація предметних назв у мовотворчості Федора Потушняка є важливим аспектом його стилю, що дозволяє глибше зрозуміти авторське бачення світу. Використання предметних назв як символів сприяє створенню багатозначного художнього простору, де кожне слово має особливе значення. Отримані висновки відкривають нові перспективи для дослідження творчої спадщини письменника, зокрема в напрямі семантичного аналізу та дослідження метафоричних механізмів художнього тексту.

Ключові слова: асоціативні зв'язки, контекст, мовна система, поетична мовотворчість, Потушняк Федір, семантика, символ.

Формулювання проблеми. Словесні символи в художній літературі є потужними засобами передавання авторських задумів, емоційного наповнення та втілення образів. Вони надають творам багатозначності, сприяють поглибленню сприйняття і зануренню читача в атмосферу твору. Національна мова постійно створює нові символічні значення, що відображають суспільні запити, культурні й історичні контексти. Це особливо помітно в текстах української літератури різних періодів, зокрема ХХ століття, де символи виявляються через комбінації очевидних, прихованих і випадкових асоціацій, стаючи інструментом вираження глибокого чуттєвого досвіду і художньої витонченості.

Для Федора Потушняка символіка є не лише засобом мовного вираження, а й ключовою характеристикою його творчого обличчя. Його система словесних символів органічно переплітається з художнім задумом, відображаючи як загальнолюдські, так і унікальні авторські світоглядні пошуки. Символіка у творчості Федора Потушняка стає ефективним інструментом дослідження філософських, культурних і естетичних ідей, збагачуючи літературну спадщину й мовну картину світу. Саме тому аналіз функціонування словесних символів у ху-

дожній літературі відкриває нові горизонти для розуміння специфіки української символіки, її впливу на читача і роль у формуванні національної ідентичності.

Аналіз досліджень. У сучасному мовознавстві наявна значна кількість досліджень, присвячених символам. Зокрема, це такі наукові розвідки, де вивчаються теоретичні аспекти символу та його природа, а також дослідження символу в контексті паремій та його часткове вивчення в організації мовної системи (Н. Дашенкова [Дашенкова 2006], С. Єрмоленко [Єрмоленко 2009], Л. Запорожець [Запорожець 2002], Н. Ковальчук [Ковальчук, 2003], В. Кононенко [Кононенко 1996, 2006], Л. Лемець [Лемець 2018], Н. Лисюк [Лисюк 2004], Н. Пастух [Пастух 2004], Л. Пустовіт [Пустовіт 2000], О. Селіванова [Селіванова 2010], С. Танадайчук [Танадайчук 2002], О. Тиховська [Тиховська 2021], Н. Ткаченко [Ткаченко, 2002]). «Символ (гр. знак, прикмета) – багатозначний предметний образ, який об'єднує між собою різні плани художнього відтворення дійсності на основі їх суттєвої спільності, спорідненості; один з поетичних тропів. Як алегорія та метафора символ утворює свої переносні значення на основі спорідненості, спільності» [УТСП

2016, с. 604]. Він формується на основі слова, яке відтворює художньо переосмислену реальність, проходячи такі етапи розвитку художнього образу: 1) на рівні народної міфопоетичної традиції (формування фольклорного символу в усіх його формах); 2) на рівні індивідуальної авторської системи митця, який застосовує символ як засіб художнього вираження (створення авторського символу) [Єрмоленко 2009, с. 44]. О. Селіванова зазначає, що символ – це «естетично канонізована культурно значима концептуальна структура іншої, ніж первинний зміст реалії чи знака, понятійної сфери» [Селіванова 2010, с. 645]. В. Кононенко, дослідник символів в українській мові, акцентує увагу на важливому розмежуванні понять «концепт» і «символ». У його інтерпретації символ та концепт є категоріями, які за своєю суттю нерозривно пов'язані з архетипним осмисленням. Значну роль у цьому процесі відіграють як національні та національні чинники, які впливають як на визначення смислу цих одиниць, так і на їх взаємозв'язок. Символ і концепт виступають відображенням конкретного етнічного простору, через який проходить їх семантична інтерпретація. В. Кононенко також наголошує, що оцінно-значеннева структура слова-символу формується через поступове розширення його образної бази. Цей процес включає перетворення слова в образ-ідею, оперуючи глибинними національно-культурними традиціями, які виступають фундаментом для формування символічного значення [Кононенко 1996, с. 87]. В українській літературі словесні символи часто використовуються для формування національного культурного коду. Словесний символ є багатофункціональним засобом у літературі, який сприяє глибокому розкриттю ідейного, емоційного та культурного багатства тексту. Його дослідження дозволяє краще розуміти художню творчість, а також культурний та історичний контексти, у якому вона виникає. Таким чином, словесні символи стають унікальним засобом репрезентації ідей, які спираються на історичні, етнічні та культурні контексти, характерні для української мовної системи.

Мета статті, завдання. Метою нашої роботи є дослідження словесних символів у мові художньої літератури на основі аналізу мовотворчості Федора Потушняка. Поставлена мета зумовлює виконання таких **завдань**: зібрати й узагальнити напрацьовані лінгвістів із проблем символізації; виокремити й проаналізувати основні підходи до аналізу словесних символів у художньому тексті; здійснити аналіз словесних символів на основі їх семантичних особливостей та окреслити їх функції; зробити висновки щодо особливостей словесних символів у мові художньої літератури (на матеріалі поетичної творчості Федора Потушняка).

Методи дослідження. У роботі використано загальнонаукові (індукція, дедукція, аналіз і синтез) та спеціальні методи дослідження. Основним є описовий метод із залученням різних методик і прийомів: суцільної вибірки аналізованого матеріалу, класифікації його за критеріями, які властиві зазначеній тематиці, зіставлення класифікаційних

рядів за певними параметрами, обробка й узагальнення отриманих результатів.

Виклад основного матеріалу. Словесні символи є важливими елементами художньої літератури, виконуючи функцію передавання глибоких ідей та емоційного наповнення творів. Їх багатозначність сприяє розкриттю прихованих змістів і створенню асоціативних зв'язків між елементами художнього тексту. У творчості українських письменників символіка відіграє особливу роль, відображаючи культурні, історичні та індивідуально-авторські особливості. Поетична мовотворчість Ф. Потушняка є яскравим прикладом майстерного використання словесних символів для вираження його світоглядних та естетичних пошуків.

Словесний символ визначається як багатозначний художній образ, в якому наявний глибинний, прихований зміст. Він є сукупністю смислів, які виходять за межі прямого значення слова, що формується у певній взаємодії. У цьому контексті символ виступає посередником між авторським задумом та сприйняттям читача, створюючи багатогранну семантичну структуру. В. Кононенко зазначає, що «категорія символу виявляє свій зміст і наповнення завдяки активній дії багатьох власне мовних і головне – позамовних (національних, культурних, соціальних, релігійних та інших) чинників, що визначають його розуміння всіма членами даного соціуму» [Кононенко 2001, с. 137].

Словесний символ є знаковою одиницею, що виходить за межі буквального значення слова, набуваючи багатозначного і часто абстрактного змісту. У художній літературі символіка виконує декілька функцій: поглиблення смислового навантаження тексту, створення емоційного фону та атмосферності, вираження культурних кодів і світоглядних концепцій, підкреслення національної та індивідуальної ідентичності. Водночас у сучасній лінгвістиці наявні й функції словесного символу в поетичному творі: смислово-інтерпретаційна функція (символи є джерелом багатозначності у тексті, відкриваючи широкі можливості для інтерпретації; в цьому аспекті символічний образ створює додаткові смислові горизонти, що збагачують текст), емоційно-образна функція (словесний символ створює певний емоційний фон і сприяє формуванню атмосфери тексту; наприклад, такі символи, як «туман» чи «вогонь», часто вживаються для передавання тривожності або катарсису), національно-культурна функція (символи в українській літературі не тільки відображають загальнолюдські ідеї, але й формують національну ідентичність), смислова економія (символ, як концентрована форма художнього образу, дозволяє автору передати складні ідеї коротко і лаконічно).

Твори Федора Потушняка демонструють широку палітру словесних символів, що органічно вписуються у його поетичний стиль. Основними мотивами його символіки є:

- природні символи (Федір Потушняк часто використовує образи природи, такі як *гори*, *річки*, *дерева*, які символізують гармонію людини з при-

родою, а також екзистенційні пошуки; наприклад, образ моря у його поезії може символізувати безмежність життя або невідомість);

- екзистенційна символіка (у творчості Федора Потушняка простежується вплив екзистенціалізму; символи, такі як *шлях, хрест, темрява*, передають філософські роздуми про сенс життя, смерть і безсмертя; у своїх творах автор часто звертається до теми пошуку істини та духовного очищення);

- міфологічні мотиви (у поезії письменника наявні міфологічні образи, які поєднують традиційні українські символи з християнськими ідеями; наприклад, символіка *світла і темряви* може відображати боротьбу добра і зла);

- індивідуально-авторська символіка (Федір Потушняк створює унікальні символи, які відображають його особистий світогляд; символіка його мовотворчості часто має багатозначний характер, що дозволяє читачам інтерпретувати її по-різному залежно від контексту);

- мовна витонченість (поетична мова Федора Потушняка насичена метафорами, алюзіями та полісемантичними образами, що вимагають вдумливого прочитання; його твори є прикладом гармонійного поєднання модернізму та традиційної української культури).

Федір Потушняк активно використовував *природні символи* у своїй мовотворчості, надаючи їм глибокого філософського та емоційного значення. Його художня творчість містить багатий спектр образів природи, які виконують не лише описову, а й символічну функцію. Наприклад:

- вода та річка – символізують плинність часу, життєвий шлях, а також внутрішні переживання героїв (пор.: «*Чую, чую похоронний дзвін, / Ніч на землю тихо западає, / Сумно грає, монотонно він, / Тане в полі, в водах завмирає. / Чую, чую похоронний дзвін, Ясні зорі в небі погасають, / Іду по лем тіні, мов на скін, / В темні води сходять, потопляють*» [Потушняк 2007, с. 23], «*В горах ти живеш високих, / Духом ясним серед туч, / І у водах сих глибоких / Твого серця срібний луч*» [Потушняк 2007, с. 50]);

- гори – уособлюють стійкість, велич та духовне піднесення (пор.: «*В гори вечір йде і мріє / Місяць ясний із-за лісу / Взирає на обрію*» [Потушняк 2007, с. 26], «*І без вагання вічно в далі / У гори юний дух мій йде, / Старе, що згублені коралі, / Мене з дороги не зведе*» [Потушняк 2007, с. 53], «*В долоні гір скотились думи зір*» [Потушняк 2007, с. 57]);

- дерева та квіти – символізують життя, оновлення, зв'язок із природою, а також внутрішній стан персонажів (пор.: «*Над полями сонце сходить, Пробудився гай, / Усміхнулись квіти ранні, / Пчілки, птахи, рай*» [Потушняк 2007, с. 25], «*Усміхаєсь ніжно мило / Квітка кожна на лугах, / Як незнання твоя сила / Заколише душу в снах*» [Потушняк 2007, с. 25], «*Ніжно прекрасна біла лелія, / З далі вертаєсь страчена мрія, / Днесь я побачив в явора квітку, / Сонця лучами тебе одіту. / Білі лелії – ніжні лелії, / Повен налитий келих надії*» [Потушняк 2007, с. 52], «*В глуші лісів прозоре слово, / Ожили знову думи*

сині. / О, ти ростеш в душі наново, / Синява квіточко пустині» [Потушняк 2007, с. 59]);

- сонце та світло – виступають як символ надії, мудрості та духовного прозріння (пор.: «*Йде сонце в гори бором, / Збудивши луки й ліс*» [Потушняк 2007, с. 26], «*Білою пташкою з сонця лучистого, / Сі-яли звуки срібне намисто*» [Потушняк 2007, с. 52]).

У своїх творах Федір Потушняк майстерно використовував метафоричні образи природи, щоб передати екзистенційні переживання та глибокі філософські ідеї. Його поезія часто поєднує міфологічні мотиви з природними символами, створюючи багатшаровий художній простір. *Екзистенційна символіка* у мовотворчості Федора Потушняка є важливим аспектом його художнього стилю, що відображає глибокі філософські роздуми про сенс життя, смерть, свободу та людське існування. Яскравими прикладами екзистенційної символіки мовотворчості митця є такі категорії:

- час і плинність – у його творах час часто постає як невідворотний процес, що символізує неминучість змін та людську смертність (пор.: «*Тихо стало... Час вмирає, / Серце дрогнуло...*» [Потушняк 2007, с. 24]); «*Проходить час весільним кроком, / Танцюють дзвони на роздоллі, / І випивають думи кволі / Із серця днини буйні соки*» [Потушняк 2007, с. 61]);

- світло і темрява – світло уособлює надію, духовне прозріння, а темрява – невідомість, страх перед майбутнім та внутрішню боротьбу (пор.: «*В простори чорні мрак крадеться, / Крізь хмари світло йде з лучів, / І звонів звук у даль несеться, / У світлі від монастирів*» [Потушняк 2007, с. 47], «*Похмурий час, знов огник тут горить, / Ти йдеш і світло так манить, / В спокою вся стихає непогода, / Теплою огня радіє вся природа*» [Потушняк 2007, с. 52]);

- шлях і дорога – символізують життєвий вибір, пошук істини та внутрішнє становлення особистості (пор.: «*В серці знову відізветься / Гомін вмерлий на полях, / І в далечі понесеться / Човен в невідомий шлях*») [Потушняк 2007, с. 43], «*Йду дорогою я невідомою, / Серцем гуляє сум. / Жалі вчорашні, в лісі дубовому, / Вовком завили на глум*» [Потушняк 2007, с. 49], «*...В непізнані, невідомі дороги / Чийсь втоплені одбігають ноги*» [Потушняк 2007, с. 57]);

- природні стихії – вода, вогонь, вітер, земля набувають метафоричного значення, відображаючи внутрішній стан героїв та їхні екзистенційні переживання (пор.: «*Вітри весняним хором / З далеких дмуть завіс*» [Потушняк 2007, с. 26], «*Життя замовкло, і поволи / Осінній вітер сумно в'єсь / Над полем ніч і ніч у полю, / Вогонь у хатах не здійметься*» [Потушняк 2007, с. 40]);

- самотність і тиша – часто використовуються для передавання відчуття ізоляції, внутрішнього діалогу та пошуку сенсу буття (пор.: «*І падає дощ, не втихає, / У хаті і сухо, й тепло, / І сили знов серце не має, / Мов в водах самотнє весло*» [Потушняк 2007, с. 23], «*А кругом ніч й зрадлива тиша, / Весна п'яніє, меркне глибина*» [Потушняк 2007, с. 36]).

Письменник майстерно поєднує метафоричні образи з філософськими концепціями. Його мовотворчість сповнена глибоких екзистенційних мотивів, що спонукає замислюватися над фундаментальними питаннями людського існування. Федір Потушняк широко застосовував міфологічні мотиви у своїй творчості, наповнюючи словесні символи глибоким культурним і філософським змістом. Його мистецьке бачення гармонійно об'єднує народні міфологічні образи, архетипи та символічні компоненти, що сприяють створенню неповторного художнього світу. Прикладами міфологічних мотивів словесної символіки є такі знаки та образи:

– космогонічні символи – це знаки та образи, що відображають уявлення про походження Всесвіту, його структуру та взаємозв'язок між космічними силами; вони часто зустрічаються в міфології, релігії, мистецтві, літературі та філософії різних народів; наприклад, образи сонця, місяця, зірок як уособлення життєвого циклу, мудрості та долі (пор.: «*Блищать над льодом млаки, / На водах ламлесь лід / На небі хмари-мраки / І сонце – лиш як слід*» [Потушняк 2007, с. 30]; «*Зір дорогою в просторі – / Ходить сим земля шляхом, / І високо понад гори / Метеор упав кругом*» [Потушняк 2007, с. 46], «*У серцю віще слово в'ється, / Зірок на небі перелив, / І земне серце твоім б'ється, / В просторах сонце серед нив*» [Потушняк 2007, с. 49]);

– стихійні елементи – вода, вітер, вогонь, земля, які символізують рух, очищення, силу та зв'язок із природою (пор.: «*Громи обізвались, / Вітри зашвирили – / І похмурі мраки / Над землею стали*» [Потушняк 2007, с. 22], «*І оре вітер скиби золоті, / Піщані площі, дикі чорторії / Змочивши пальці у прудкій воді*» [Потушняк 2007, с. 63], «*В келихи вогні розлились, / В тихі води потопились*» [Потушняк 2007, с. 64]);

– архетипи героїв – узагальнені образи персонажів, які мають характерні риси та поведінку, що повторюються у міфах, літературі, кіно та культурі загалом; вони відображають глибокі психологічні та соціальні моделі, які впливають на сприйняття героїзму; наприклад, мандрівник, мудрець, воїн, лицар, царівна та ін. (пор.: «*В світлу з сталі вбраний броню / Лицар в далечі спішить, / Знову смерті у погоню / Кінь його грізний біжить / <...> / Місто там стоїть закляте / Знам'єм тайни чарівним, / Де царівна сном об'ята / Спить закляттям віковим / <...> / Смерть у рівнім знову бою / Хоче тут зустріти він, / Та, овита тишиною / Піднялась, – грізний воїн. / <...> / Мертво в замку спить царівна, / Мертво молодіж гучна, / Куна лиш старців безслівна / П'яних тут його стріча*» [Потушняк 2007, с. 44–45]);

– магичні ритуали – згадки про духів, обряди, заклинання, народні вірування, що додають текстам містичної глибини (пор.: «*Місяць в горах мутно сяє, / Зорі мерехтять, З-понад гір ось духи бачу – Як метіль, летять*» [Потушняк 2007, с. 24], «*І на стінах тіні різні, / Демон чорний в вишині / В діл глядить – і тиша тане, / Страх спиняє дух мені*» [Потушняк 2007, с. 24], «*О треба скоро в ліс зелений / шляхом нам білим відійти, / І матері лісів й Морені / Жервенник днини принести*» [Потушняк 2007, с. 50], «*Півбог, півзвір на горах білих він / Струнки героям посилає стріли. / Там, на скалі, в проваллю вічних змін / Незнані птахи з ночі прилетіли*» [Потушняк 2007, с. 58]).

Дослідження мовотворчості Федора Потушняка показує, що його словесні символи не лише передають етнічну пам'ять, а й формують універсальні екзистенційні концепції. Його стиль поєднує традиційні міфологічні мотиви з авторським переосмисленням, створюючи багатозарову художню канву. Федір Потушняк створив унікальну систему символів, які відображають його індивідуальне світосприйняття та філософське осмислення реальності. Його мовотворчість вирізняється глибокою метафоричністю, використанням авторських символів, що формують багатий художній простір. Зокрема, це культурні архетипи – використання народних міфологем, що поєднують традиційне світобачення з авторським переосмисленням, а також метафоричні конструкції – авторські порівняння та метафори, які створюють емоційний та філософський підтекст.

Висновки. Система словесних символів, створена Федором Потушняком, доповнює мовну картину світу української культури. Його символіка збагачує літературну спадщину, висвітлює унікальні риси українського світогляду та формує глибоку образність художніх текстів. Через семантичне наповнення його символів простежується зв'язок між особистим і національним, індивідуальним і загальнолюдським. Словесні символи у мові художньої літератури виконують роль мосту між автором і читачем, допомагаючи передати багатозарові сенси та емоційні відтінки. Творчість Федора Потушняка є прикладом того, як символіка може стати ефективним інструментом для вираження філософських, культурних та естетичних ідей, створюючи унікальний мовно-літературний простір. Аналіз мовотворчості Федора Потушняка дає можливість констатувати, що його символічна система є неповторною, а її аналіз відкриває нові перспективи для розуміння його мовно-літературної спадщини. Таким чином, дослідження символіки того чи того письменника дозволяє не лише глибше зрозуміти його мовотворчість, а й осмислити специфіку української культурної та літературної традиції.

Література

1. Дашенкова Н.Д. Роль символу в конструюванні реальності: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Харків, 2006. 16 с.
2. Єрмоленко С.Я. Мовно-естетичні знаки української культури: монографія. Київ, 2009. 352 с.
3. Запорожець Л.П. Співвідношення між предметним та символічним у структурі змісту паремії. *Мовні і концептуальні картини світу*. 2002. № 6. С. 154–157.
4. Ковальчук Н.Д. Архетипи і символізм в українській культурі. *Нова парадигма*. 2003. Вип. 30. С. 42–48.

5. Кононенко В.І. Символи української мови. Івано-Франківськ: Плай, 1996. 272 с.
6. Кононенко В.І. Концепт і символ: лінгвокультурологічний аспект. *Мова. Людина. Світ*: зб. наук. статей. Київ, 2006. С. 157–162.
7. Лемець Л.В. Символи в поезії Івана Франка: лінгвостилістичний аспект: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Дрогобич, 2018. 22 с.
8. Лисюк Н.П. Михайло Максимович про символіку назв рослин в українському фольклорі. *Народна творчість та етнографія*. 2004. № 5. С. 72–77.
9. Пастух Н.А. Тваринна образно-символічна система українського фольклору. *Мандрівець*. 2004. № 3–4. С. 66–77.
10. Потушняк Ф.М. Мій сад: Поезії і драми. Ужгород: Закарпаття, 2007. 567 с.
11. Пустовіт Л.А. Символ. *Українська мова. Енциклопедія*. Київ, 2000. С. 604.
12. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава, 2010. 844 с.
13. Снџозик Г. Символи як мовні знаки вираження світосприйняття Федора Потушняка. *PPUSN (Pomiędzy. Polonistyczno-Ukrainoznawcze Studia Naukowe)*. 2022. № 3 (6). С. 123–134.
14. Танадайчук С.М. Рослини-символи в українському фольклорі. *Українська культура*. 2002. № 2–3. С. 66–74.
15. Тиховська О. Магія та фольклор в українському фольклорі Закарпаття: ентопсихологічний аспект. Ужгород, 2021. 512 с.
16. Ткаченко Н.П. Числові символізми та їх мовна реалізація. *Філологічні науки*. 2006. № 5. С. 68–71.
17. Український тлумачний словник паремій / за заг.ред. Ж.В. Колоїз. Кривий Ріг, 2016. 454 с.

References

1. Dashenkova N.D. (2006) Rol symbolu v konstruivanni realnosti [The role of the symbol in constructing reality]: avtoref. dys. ... kand. filol. nauk: 10.02.01. Kharkiv, 16 s. [in Ukrainian].
2. Yermolenko S.Ya. (2009) Movno-estetychni znaky ukrainskoi kultury [Linguistic-aesthetic signs of Ukrainian culture]: monohrafiia. Kyiv. 352 s. [in Ukrainian].
3. Zaporozhets L.P. (2002) Spivvidnoshennia mizh predmetnym ta symbolichnym u strukturi zmistu paremii [The relationship between the substantive and the symbolic in the structure of the content of the parable]. *Movni i kontseptualni kartyny svitu*. № 6. S. 154–157 [in Ukrainian].
4. Kovalchuk N.D. (2003) Arkhetypy i symbolizm v ukrainskii kulturi [Archetypes and symbolism in Ukrainian culture]. *Nova paradyhma*. Vyp. 30. S. 42–48 [in Ukrainian].
5. Kononenko V.I. (1996) Symvoly ukrainskoi movy [Symbols of the Ukrainian language]. Ivano-Frankivsk: Plai. 272 s. [in Ukrainian].
6. Kononenko V.I. (2006) Kontsept i symbol: lnhvokulturolohichni aspekt [Concept and Symbol: A Linguocultural Aspect]. *Mova. Liudyna. Svit*: zb. nauk. statei. Kyiv. S. 157–162 [in Ukrainian].
7. Lemets L.V. (2018) Symvoly v poezii Ivana Franka: lnhvostylistychnyi aspekt [Symbols in the poetry of Ivan Franko: linguistic and stylistic aspect]: avtoref. dys. ... kand. filol. nauk: 10.02.01. Drohobych. 22 s. [in Ukrainian].
8. Lysiuk N.P. (2004) Mykhailo Maksymovych pro symboliku nazv roslin v ukrainskomu folklori [Mykhailo Maksymovych on the symbolism of plant names in Ukrainian folklore]. *Narodna tvorchist ta etnohrafiiia*. № 5. S. 72–77 [in Ukrainian].
9. Pastukh N.A. (2004) Tvarynna obrazno-symbolichna systema ukrainskoho folkloru [The animal imagery-symbolic system of Ukrainian folklore]. *Mandrivets*. № 3–4. S. 66–77 [in Ukrainian].
10. Potushniak F.M. (2007) Mii sad: Poezii i dramy [My garden: Poems and dramas]. Uzhhorod: Zakarpattia. 567 s. [in Ukrainian].
11. Pustovit L.A. (2000) Symbol [Symbol]. *Ukrainska mova. Entsyklopediia*. Kyiv. S. 604 [in Ukrainian].
12. Selivanova O.O. (2010) Lnhvistychna entsyklopediia [Linguistic encyclopedia]. Poltava. 844 s. [in Ukrainian].
13. Snozyk H. (2022) Symvoly yak movni znaky vyrzhennia svitospriyniattia Fedora Potushnyiaka [Symbols as linguistic signs of the worldview of Fedir Potushnyak]. *PPUSN (Pomiędzy. Polonistyczno-Ukrainoznawcze Studia Naukowe)*. № 3(6). S. 123–134 [in Ukrainian].
14. Tanadaichuk S.M. (2002) Roslyny-symboly v ukrainskomu folklori [Symbolic plants in Ukrainian folklore]. *Ukrainska kultura*. № 2–3. S. 66–74 [in Ukrainian].
15. Tykhovska O. (2021) Mahiia ta folklor v ukrainskomu folklori Zakarpattia: entopsykhologichni aspekt [Magic and folklore in the Ukrainian folklore of Transcarpathia: an entopsychological aspect]. Uzhhorod. 512 s. [in Ukrainian].
16. Tkachenko N.P. (2006) Chyslovi symbolizmy ta yikh movna realizatsiia [Numerical symbolisms and their linguistic realization]. *Filolohichni nauky*. № 5. S. 68–71 [in Ukrainian].
17. Ukrainskyi tлумачnyi slovnyk paremii (2016) [Ukrainian explanatory dictionary of paremias] / za zah. red. Zh.V. Koloiz. Kryvyi Rih. 454 s. [in Ukrainian].

**SYMBOLIZATION OF NOUN NAMES IN THE LINGUISTIC CREATIVITY
OF FEDIR POTUSHNYAK (BASED ON THE MATERIAL OF THE POETIC COLLECTIONS
“SEASONS”, “POEMS”, “DISTANT LIGHTS”, “MOMENTS OF ETERNITY”)**

Abstract. The article considers the problem of verbal symbols in the language of fiction using the example of Fedir Potushnyak's work. An analysis of linguistic research devoted to symbolization is carried out. The work identifies the main methods of analyzing verbal symbols in a literary text and identifies their semantic features and functions. Particular attention is paid to the study of the symbolic load of Fedir Potushnyak's poetic works, which allows us to trace the specifics of the use of linguistic images in literary discourse. As a result of the analysis, the characteristic features of verbal symbolism, its role in the structure of the literary text and its influence on the formation of the stylistic features of the writer's speech creativity are determined. An analysis of the symbolization of subject names, in particular their semantic and symbolic load in Fedir Potushnyak's work, is also carried out. The study considers both lexical units denoting natural phenomena and abstract concepts that acquire an expanded semantic meaning in his artistic speech. Special attention is paid to their metaphorical function, which contributes to the formation of a deep emotional and philosophical subtext of the author's works. The analysis of subject names in the language of Fedir Potushnyak allows us to assert that they perform not only a nominative role, but also serve as a powerful means of authorial self-expression. They can denote both concrete objects and abstract concepts, emotions and philosophical ideas. The article identifies the main lexical and thematic groups of subject names, their place in the writer's figurative system and semantic mechanisms that contribute to the expansion of the meaning of words in the artistic space. The results of the study allow us to consider the symbolization of subject names as one of the key aspects of Fedir Potushnyak's language, which forms his unique linguistic and literary style. It is proved that the symbolization of subject names in the language of Fedir Potushnyak is an important aspect of his style, which allows us to more deeply understand the author's vision of the world. The use of subject names as symbols contributes to the creation of a multi-meaning artistic space, where each word has a special meaning. The conclusions obtained open new perspectives for the study of the writer's creative heritage, in particular in the context of semantic analysis and the study of metaphorical mechanisms of the literary text.

Keywords: associative connections, context, language system, poetic language creation, Fedir Potushnyak, semantics, symbol.

© Снџозик Г., 2025 р.

Ганна Снџозик – доктор філософії в галузі філології (PhD); провідний фахівець кафедри української мови Ужгородського національного університету, Ужгород, Україна; hanna.snozyk@uzhnu.edu.ua; <https://orcid.org/0000-0002-1572-7064>

Hanna Snozyk – PhD; Leading Specialist of the Ukrainian Language Department of Uzhhorod National University, Uzhhorod, Ukraine; hanna.snozyk@uzhnu.edu.ua; <https://orcid.org/0000-0002-1572-7064>